

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN
DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: Rapportage voortgang Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) –
periode juni 2021 – juni 2022**

Samenvatting

In de Mededeling aan de Vlaamse Regering van werden verschillende initiatieven opgelijst met betrekking tot de ontwikkeling van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA). Hierbij werd tevens voorzien in een regelmatige rapportage aan de Vlaamse Regering.

De vorige Mededeling over de voortgang van in het ENA van 11 juni 2021 bouwde verder op de toen opgelijste initiatieven aangevuld met een aantal meer recente. Deze mededeling betreft de derde voorziene rapportage en komt tegemoet aan de drieledige bekommernis van de Vlaamse regering bij de verdere ontwikkeling van het ENA:

1. Het belang van voldoende watergebonden bedrijfspercelen en het verder zoeken naar opportuniteiten tot (versnelde) ontwikkeling waar mogelijk teneinde ten volle de waterweg in te zetten als duurzame vervoersas;
2. Voldoende zicht krijgen op vraag en aanbod binnen het ENA en in ruimere zin binnen de watergebonden gebieden langs het Albertkanaal, teneinde verdere besluitvorming bij het aansnijden van nieuwe gebieden daadkrachtig te motiveren;
3. Voldoende stappen vooruit zetten in de nog hangende dossiers van het ENA en knelpunten detecteren en trachten te ontmijnen.

Op alle drie vlakken werd intussen vooruitgang geboekt.

1. HISTORIEK EN SITUERING

Voor het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) is sedert verschillende jaren een uitvoeringstraject lopende voor de realisatie van diverse initiatieven. Op 23 april 2004 besliste de Vlaamse Regering reeds over de nadere uitwerking van het ENA, en op 17 juli 2015 werd de balans opgemaakt en het geheel geactualiseerd. Daaruit bleek dat het grootste deel van het actieprogramma van 2004 gerealiseerd was. Voor andere projecten en zones zijn planningsprocessen opgestart (bv. Genk Zuid West/Termien of Tervant) of in uitvoering (bv. Insteekhaven Lummen, Albertknoop, ...). Voor drie van de vier zoekzones die eventueel in aanmerking komen voor bijkomende bedrijventerreinen (Zwaaikom Ranst, Genk Zuid Oost en Zolder Lummen Zuid) en voor een ruimer gebiedsprogramma Wommelgem/ Ranst werden voorbereidingen getroffen. Naast de verschillende acties die momenteel in uitvoering zijn in het gebied, werd specifiek aangegeven op welke vlakken er een bijkomende inzet zou zijn naar de uitvoering. Ook werd er aangegeven om regelmatig te rapporteren aan de Vlaamse Regering over de voortgang.

Vanuit het Vlaams perspectief werden en worden de doelstellingen en de prioritaire initiatieven in het gebiedsprogramma voor het ENA hierbij onderlijnd. Het ENA blijft na de zeehaven van Antwerpen de belangrijkste regio voor wat betreft de groei van de tewerkstelling.

Het Dagelijks Bestuur van het ENA kwam op 21 september 2020 samen om de hernieuwde opdracht van de Vlaamse regering toe te wijzen aan de juiste actor met het oog op spoedige vooruitgang. In een eerste voortgangsrapportage van 18 December 2020 (VR 2020 1812 MED.0439/1) werd een stand van zaken opgemaakt voor de periode september-december 2020. Op 11 juni 2021 volgde een tweede Mededeling over de voortgang van de verschillende acties (VR 2021 1106 MED.0206/1). Voorliggende nota betreft de derde rapportage.

In deze mededeling wordt een stand van zaken voor deze acties naar voren geschoven, die ook direct invulling geven aan de betreffende ambitielijn. In de schoot van het Dagelijks Bestuur ENA en via initiatieven van de betrokken vakministers is er effectief werk gemaakt van deze acties. Hieronder wordt de stand van zaken meegegeven van de

- realisaties op bestaande terreinen,
- realisaties in relatie tot planningsprocessen,
- andere relevante prioritaire initiatieven.

2. INHOUD - VOORTGANG VERDERE ONTWIKKELING ENA

Waterwegen en binnenvaart zijn meer dan ooit de vervoersmodus waarop versterkt dient te worden ingezet in het belang van mobiliteit én klimaat. Het Vlaamse vervoersbeleid stelt dan ook terecht ambitieuze modal split-streefcijfers voorop met een beduidende groei van het aandeel van de binnenvaart. Waar het mogelijk is worden watergebonden bedrijventerreinen gerealiseerd en uitgerust met kaaimuren, waar de overslag van goederen in bulk, in containers of op paletten kan gebeuren. De Vlaamse Regering blijft maximaal inzetten op watergebonden bedrijvigheid binnen het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA). Ook de verder herstructurering en inbreiding van reeds bestaande (bestemde) terreinen blijft een prioriteit voor de Vlaamse Regering.

2.1. REALISATIES BESTAANDE TERREINEN

Langs het Albertkanaal op het grondgebied van de provincie Limburg werden eerder verschillende terreinen vermeld die direct aan de kade gelegen zijn en reeds voor onmiddellijke ontwikkeling in aanmerking komen via De Vlaamse Waterweg nv. Dat wil zeggen zonder nieuw ruimtelijk

uitvoeringsplan. Er kan gesteld worden dat intussen potentiële kandidaten zich aanboden voor de diverse terreinen, maar de Vlaamse Waterweg nv tot op heden niet overging tot het verlenen van concessies of gelijkaardige toewijzingen.

Genk-Zuid-Kaatsbeek

Voor dit bedrijventerrein van 136 ha is er nog ongeveer 25 ha in ontwikkeling, de rest is reeds uitgegeven en in gebruik genomen. De infrastructuur is aangelegd en de resterende percelen worden aangeboden op de markt. Hiervan 11 ha. direct aan de kade en 14,5 ha en nog 7 ha niet direct aan de kade, maar achterliggend zonder eigen laad- en los mogelijkheid. Het terrein is in 2021 in de markt gezet. De procedure is nog lopende.

Zolder-Lummen (Dossche site) te Lummen

De Dossche site werd 13 jaren geleden overgenomen, de toenmalige fabriek is reeds afgebroken. Er is 7,5 ha beschikbaar direct aan de kade. Dit terrein wordt momenteel gebruikt als montagerterrein in het kader van de verhoging van de bruggen over de E313 en het Albertkanaal en kan nog verschillende jaren niet aangeboden worden op de markt. De gronden komen eind 2023 beschikbaar.

Lanaken en Albertknoop te Lanaken

In aansluiting op de mededeling aan de Vlaamse Regering van 18 december 2020 werd voor wat betreft Lanaken vanuit het Dagelijks Bestuur ENA op 24 februari 2021 en op 6 mei 2021 overleg gevoerd in een stuurgroep samengesteld met vertegenwoordigers van het Kabinet van de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken, het Kabinet van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, De Vlaamse Waterweg nv, departement Omgeving en de gemeente Lanaken. Bedoeling van dit overleg is om de verschillende terreinen in deze omgeving (Lanaken, Albertknoop,...) versneld te kunnen realiseren.

Het masterplan dat werd opgemaakt voor dit gebied en de ruimere regio vormt nog steeds de basis voor de verdere planning, maar is aan een actualisatie toe. Vanuit het Dagelijks Bestuur ENA wordt voorgesteld om samen met gemeente Lanaken een gezamenlijk initiatief te nemen teneinde te komen tot een voorstel voor een versnelde, gefaseerde ontwikkeling van het gebied. Dit onder meer via overleg over de Air Liquide leiding en de leemontginning. Hierbij zal maximaal getracht worden om de versnelling en fasering mogelijk te maken.

De visie van de gemeente op een versnelde ontwikkeling van de bedrijventerreinen in Lanaken werd half november ontvangen. Ze stelt een gefaseerde ontwikkeling voor op basis van de ruimere mogelijkheden die het GRUP Albertknoop uit 2017 biedt. Er is in de Albertknoop reeds werk gestoken in de heraanleg van de groene verbinding doorheen het gebied (Zouwdal) en van de fietsverbindingen.

Grosso modo wordt er op vier zaken verder gewerkt:

- 1) de fasering in de ontleming (vastgelegd in 3 fasen met oplevering in 2023, 2026 en 2032),
- 2) de verlegging van de buisleidingen die gelegen zijn langs de oever,
- 3) de eigendomsoverdracht van de ontleemde gronden,
- 4) de mogelijkheden om het terrein gefaseerd te ontwikkelen. Het verplaatsen van de leidingen, defasering in de ontleming en het groot hoogteverschil maken dat dit een complexe oefening zal worden.

Om dit concreet te maken is in overleg door De Vlaamse Waterweg bepaald welke infrastructuur moet worden voorzien (bv kades), is met de Leembank de fasering van de leemontginning verder op punt gezet en werden met Air Liquide de mogelijkheden om de bestaande leiding te verplaatsen bekeken. Voor de verplaatsing van de leiding namen de Vlaamse Regering, d.d. 11.02.2022, en de bevoegde Federale minister, d.d. 29.04.2022, de nodige besluiten. Hierop volgend overleg met de gemeente Lanaken en met Air Liquide heeft reeds plaats gevonden en leidde tot gerichte (praktische) afspraken in functie van de uitvoering.

ENA Poort Genk - Genk-Zuid / Fordsite

Op 22 oktober 2012 maakte Ford Europa bekend dat men de auto-assemblage fabriek te Genk wenste te sluiten, hetgeen op 18 december 2014 ook effectief gebeurde. Op 20 december 2013 ondertekende de minister bevoegd voor economie namens de Vlaamse Regering met Ford een overeenkomst waardoor per 31 december 2015 de site werd overgedragen aan het Vlaamse Gewest. Op 17 juli 2015 besliste de Vlaamse Regering om voor de herontwikkeling de site als een herstructureringsproject toe te voegen aan het ENA-programma. Er werd vervolgens onder leiding van het Agentschap Innoveren en Ondernemen een proces opgestart.

In augustus 2016 werd het Masterplan Ford Genk goedgekeurd door de minister bevoegd voor economie, de stad Genk en De Vlaamse Waterweg nv. Hiermee werden de krijtlijnen uitgezet. De afbraak van de gebouwen, de sanering van de gronden en de aanleg van de infrastructuur op het terrein werden gezamenlijk voorbereid door het Agentschap Innoveren en Ondernemen en De Vlaamse Waterweg nv, waarbij de laatste tevens instond voor de uitvoering op het terrein. Ten dien einde verwierf De Vlaamse Waterweg nv op 14 december 2017 de A (openbare zone) en de C-zone (watergebonden zone) met een oppervlakte van 90 ha.

In hoofdzaak kan een onderscheid gemaakt worden tussen 3 grote uitvoeringstrajecten:

- 1) Afbraak watergebonden zone. In september 2017 werd gestart met de sloop in zone A en C. De werf werd in januari 2019 afgerond.
- 2) Sanering. Middels een gefaseerde aanpak werd de sanering uitgevoerd. In april 2020 werden de eigenlijke werken beëindigd. De monitoring van ontgraven zones loopt nog tot eind 2027. Tevens wordt momenteel de aanpak van de pluimzones onderzocht, met als einddoel de conformverklaring van bodemsaneringsprojecten hierrond.
- 3) Aanleg van nieuwe infrastructuur en kaaimuur. De omgevingsvergunning (ministerieel besluit) werd op 3 mei 2021 bekomen. De officiële start van de werken voor de infrastructuur was 8 juni 2021 om te eindigen in 2023. De kadewerken startten in augustus 2021 om te eindigen eind 2022. Het verzoek tot vernietiging van de omgevingsvergunning voor deze werken werd op 2 juni 2022 afgewezen door de Raad voor Vergunningsbetwisting.

Het terrein is inmiddels volledig toegewezen en volop in realisatie. Er worden vanuit de Vlaamse Regering heel wat middelen geïnvesteerd in dit gebied 'ENA Poort Genk' (of ENA Port of Limburg). De Raad van Bestuur van De Vlaamse Waterweg nv heeft op 22 februari 2017 concessies toegekend aan H. Essers en Port of Limburg voor de volledige oppervlakte van zone C (watergebonden zone). Op 25 mei 2018 werd de verkoopakte verleden waarbij het Vlaams Gewest de gronden van zone B (niet watergebonden zone) aan Genk Green Logistics verkoopt. De stuurgroep FORD-site heeft op 4 juli 2022 het uitgifteplan, opgemaakt door stad Genk en POM Limburg, over de 4,5 ha in zone A goedgekeurd.

2.2. REALISATIES IN RELATIE TOT PLANNINGSPROCESSEN

In de schoot van het Dagelijks Bestuur van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) zijn reeds de opportuniteiten geïdentificeerd voor de realisatie van bedrijventerreinen op korte en langere termijn. Dit conform de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 juli 2015 betreffende de verdere ontwikkeling van het ENA.

Insteekhaven Lummen

Zoals eerder medegedeeld is verdere besluitvorming en de herneming van het proces voor dit gebied mogelijk na een beperkte actualisatie van de ontsluitingsstudie. In het DB ENA werd er, na besprekingen vanuit het kabinet Mobiliteit en Openbare Werken, een akkoord bereikt over de verdere aanpak en de financiering. De Vlaamse Waterweg nv werd aangeduid als trekker van de studie.

Half 2021 werd de studie opgestart met studiebureau Arcadis. Intussen is de studie in afronding en worden de resultaten ook voorgelegd aan de betrokken kernactoren, waaronder beide betrokken

gemeenten Lummen en Heusden-Zolder. De studie beschrijft zes geactualiseerde alternatieven en enkele varianten, telkens met bepaalde kenmerken zoals prijszetting, relaties met de ruimere verkeerssituatie, fietsroutes, aanleg van bruggen, de relatie met de bebouwing, Mangelbeek, ...

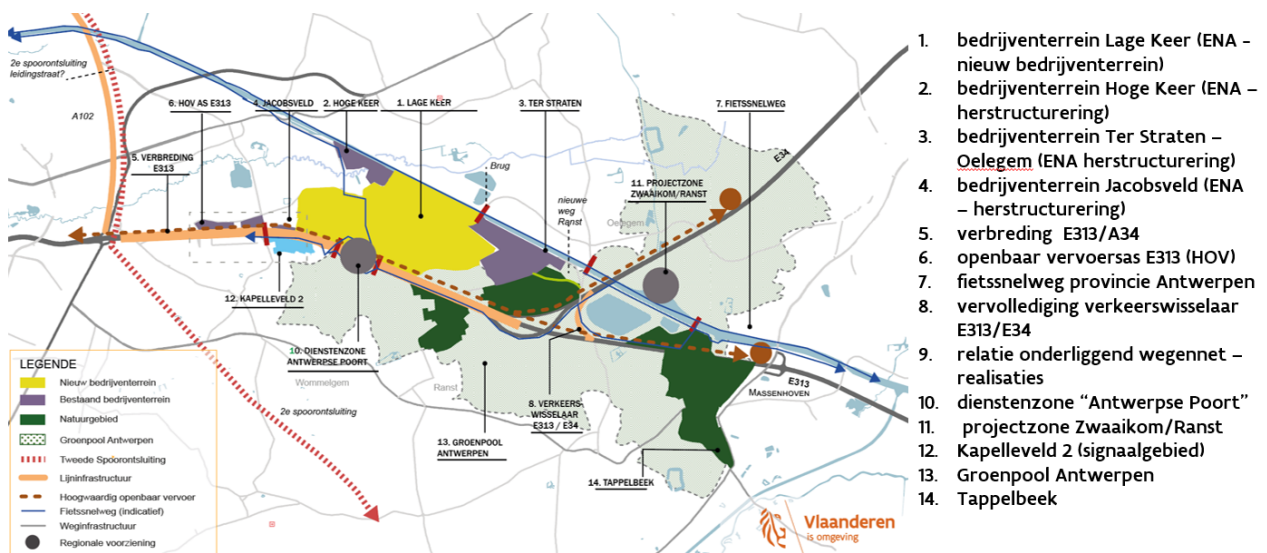
De rapporten werden voorgelegd in het DB ENA van 10 juni 2022 en zullen eerstdaags in een stuurgroep worden teruggekoppeld en breder worden verspreid. Na afwerking van de opdracht zal (in de komende maanden) worden nagegaan hoe het verdere traject vorm kan krijgen. De conclusies worden dan voorgelegd aan de Vlaamse Regering voor besluitvorming in functie van de heropstart van het planningsproces en een opdracht om de effectieve ontwikkeling en herstructurering van een bedrijventerrein met een optimale ontsluiting' te realiseren.

Gebiedsprogramma ENA Wommelgem/Ranst en zoekzone Zwaaiikom Ranst

De 14 deelprojecten van het gebiedsprogramma ENA Wommelgem/Ranst werden in drie sporen onderverdeeld en in de afgelopen maanden verder uitgewerkt: economie, mobiliteit en openruimte.

In 2021 werd er gericht onderzoek en breed overleg gevoerd binnen de verschillende sporen uit het gebiedsprogramma. Binnen het spoor economie werd de eerste van de drie geplande studies door VLAIO opgestart, namelijk de transport-economische studie rond de cluster De Keer (en bedrijventerrein Lage Keer). Hierbij worden de potentiële profielen van dit gebied verkend, in relatie tot het hogere economisch netwerk en met oog voor de bereikbaarheid.

Voor enkele deelprojecten uit het spoor mobiliteit (fiets snelweg, HOV-as, gesloten en gescheiden verkeerssysteem) werden er verschillende kaarten uitgewerkt. Tegelijkertijd vorderde het studiewerk rond de E313 en de verkeerswisselaar binnen het complex project Oostelijke Verbinding. Met de partners uit het spoor open ruimte werd werk gemaakt van een ontwerpprogrammakaart voor de Groenpool Antwerpen en is een bestek voor de aanbesteding van verder studiewerk rond de Groenpool in voorbereiding. Aanvullend werd er thematisch onderzoek uitgevoerd rond water, landbouw (landbouwimpactstudie van het departement Landbouw & Visserij) en natuur (met de focus op potentiële bosuitbreidingszones uit 'Meer Bos in Vlaanderen').

Figuur. Bijgesteld voorstel van gebiedsprogramma Wommelgem/Ranst, juni 2022

De resultaten uit al dit werk werden begin 2022 gebundeld en hebben geleid tot een bijgesteld voorstel van gebiedsprogramma Wommelgem/Ranst. Hierover zal de Vlaamse Regering nu afzonderlijk beslissen zodat alle deelprojecten op vlak van economie, mobiliteit en openruimte aan de Oostzijde van Antwerpen kunnen worden verder gezet.

Wat de specifieke zoekzone Zwaikom Ranst voor eventuele bijkomende bedrijventerreinen betreft, werd in uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 18 december 2020 verder onderzoek gevoerd naar mogelijke alternatieven, gelet op het feit dat de zoekzone op korte termijn niet ontsluitbaar is. In relatie met het spoor openruimte werd door Water.link een ecohydrologische studie opgestart, voortbouwend op de eerdere onderzoeken naar de haalbaarheid van een waterspaarbekken (min. inhoud 4,3 miljoen m³) in het kader van de 'Strategische Planning voor Waterbevoorrading' (VMM) én de 'Uitwerking van een reactief afwegingskader voor prioritair watergebruik tijdens waterschaarste' (VMM, 2021). De afweging van de verschillende alternatieven op vlak van openruimte en de mogelijke globale milieu-effecten werden besproken in het coördinatieoverleg Oostrand Antwerpen op 25 oktober 2021. Hoewel de nood aan watergebonden bedrijventerreinen in de regio wordt erkend door verschillende partners, is er op dit ogenblik geen draagvlak bij de lokale besturen voor ontwikkeling van Zwaikom Ranst als nieuw bedrijventerrein. In het DB ENA van 8 december 2021 en van 10 juni 2022 werd geen consensus bereikt. Een voorstel van besluitvorming aangaande de wenselijkheid voor ontwikkeling van deze zone zal afzonderlijk aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Genk-Zuid West + Termien + Kaatsbeek

Omwille van nieuwe inzichten en de bezorgdheid inzake juridische robuustheid van de besluitvorming werd eerder in het Dagelijks Bestuur ENA beslist om dit traject te hervatten volgens de nieuwe geïntegreerde procedure. Hierover vond in het verleden reeds overleg plaats vanuit kabinet Omgeving met de gemeente Diepenbeek. Inmiddels zijn er ook nieuwe evoluties voor wat betreft bijvoorbeeld Spartacus 2 en gerichte vragen naar mogelijkheden voor herlocalisatie van bedrijven (o.a. vanuit het terrein Op de Berg) naar dit gebied scherper in beeld gekomen. De betrokken administraties zullen nu een voorstel voor een bijgesteld programma uitwerken en nagaan waar de beleidsvisies raakvlakken hebben en welke mogelijkheden er zijn in functie van verdere besluitvorming. Dit zal dan met de gemeente opnieuw worden besproken.

Afhankelijk van de conclusies zal een voorstel voor verdere aanpak worden uitgewerkt en voorgelegd in een volgend DB ENA in functie van verdere besluitvorming door de Vlaamse Regering en de herneming van het GRUP.

2.3. ANDERE RELEVANTE PRIORITAIRE INITIATIEVEN

ENA Poort West-Limburg

In het afgelopen jaar werd er vanuit het DB ENA door het departement Omgeving en VLAIO een initiatief gelanceerd om samen met de verschillende stakeholders verenigd in een projectgroep, waaronder ook de gemeenten Beringen, Ham en Tessenderlo, de bedrijven Borealis en Primagaz, de provincie, de POM Limburg en Essencia een onderzoekstraject op te starten om een oplossing te vinden voor verschillende aspecten en vragen in dit gebied: ENA Poort West-Limburg. Enkele complexe vergunningsaanvragen lagen hieraan de basis, en met name het aspect van de externe veiligheid (groepsrisico) is hierin cruciaal. Het onderzoekstraject omvat verschillende onderwerpen, deelopdrachten en trekkers.

Zoals eerder medegedeeld werd een onderzoekstraject voor dit gebied opgestart. Naast de tool die met het bureau m-Tech werd opgebouwd om het groepsrisico van de aanwezige Seveso-inrichtingen snel te kunnen evalueren bij ontwikkelingen of plannen in de omgeving, zijn er stappen gezet om de verschillende standpunten en belangen te verenigen. De volgende deelopdracht, zijnde de uitwerking van een ruimtelijk-economische strategie voor deze cluster is afgerond (studiebureaus City D/BUUR/Kenter). Hiervoor werd verder overleg gevoerd met de verschillende stakeholders en specifiek ook met de betrokken gemeenten.

Het resultaat is nu een gedragen toekomstbeeld of voorkeursscenario voor de cluster Poort West-Limburg met duidelijke opties op vlak van ruimtelijke economie, veiligheid en openruimte met focus op energie en chemie alsook samenwerking tussen gemeenten en duidelijke positionering van het bedrijventerrein. In het rapport dat eerdaags beschikbaar zal zijn is ook een hoofdstuk 'financiële haalbaarheid' opgenomen waaruit blijkt dat het gekozen scenario realiseerbaar is.

Verder kwam de 'Werkgroep Governance' een aantal keer samen, met de bedoeling om samen stappen te zetten naar een professionalisering en aanpak voor de ENA Poort West-Limburg, waaronder via gemeenschappelijk uitgiftebeleid in een gezamenlijk uitgiftecomité. Dit hoeft evenwel de voortgang van de uitgifte door de gemeente Beringen van kavels die zij in eigendom heeft niet in de weg te staan. Gelet op het ontbreken van het noodzakelijke draagvlak wordt een uitbreiding van Tervant niet langer weerhouden. Verder zijn er nog geen concrete stappen gezet om het vooropgestelde gezamenlijke uitgiftebeleid te realiseren. Er is nog geen praktische samenwerking tussen de gemeenten noch een administratieve-juridische structuur waarbinnen de samenwerking geformaliseerd is. De gemeenten hebben hiervoor nood aan ondersteuning vanuit Vlaanderen zowel naar procesbegeleiding als personeelsinzet voor regie.

Het onderzoekstraject dient eveneens als pilootproject voor Vlaanderen, zowel naar aanpak als naar mogelijk resultaat. Dit wordt sterk mee opgevolgd vanuit de betrokken kabinetten omdat, en dat is ook een aspect in het onderzoekstraject, het tevens de bedoeling is om na te gaan of er aanpassingen aan de regelgeving of het ruimere beleidsinstrumentarium ter zake nodig zijn.

In de projectgroep en in het Dagelijks Bestuur ENA zijn de verschillende resultaten toegelicht. De conclusies zullen, nu beleidsmatig worden verankerd en voor verdere besluitvorming voorgelegd aan de betrokken besturen, waaronder ook de Vlaamse Regering. Hierbij zullen ook de afspraken voor het vervolg naar realisatie en governance op punt worden gezet, kan een meer gerichte procesbegeleiding starten (het volgend onderdeel in het traject) en meer uitvoeringsgerichte instrumenten ingezet. Op 23 juni 2022 formuleerde de stad Beringen enkele opmerkingen aan Sweco, dewelke nog beantwoord dienen te worden.

Leidingstraat Antwerpen – Ruhrgebied

In 2015 besliste de Vlaamse Regering om de ENA-actie rond buisleidingen terug te activeren en met name te zoeken naar een Leidingstraat doorheen het ENA. Voor het reserveren van dergelijke leidingstraat van de Antwerpse Haven tot het Ruhrgebied in Duitsland, werd in eerste instantie een breed voortraject en onderzoek gehouden. De conclusies vanden voortraject en een voorstel van het vervolotraject werden op 20 maart 2020 aan de Vlaamse Regering medegedeeld. Voor het Vlaamse grondgebied is intussen een geïntegreerd planproces opgestart voor de opmaak van een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) 'Leidingstraat Antwerpen-Ruhr (Geleen)'. Het plan heeft als doelstelling om de vereiste planologische basis te creëren voor de realisatie van een leidingstraat (via een reservatiestrook) voor ondergrondse pijpleidingen van minstens nationaal belang tussen de zeehaven van Antwerpen en Geleen (NI) meteen aantakking naar de chemiecluster Geel, Meerhout, Beringen en Tessenderlo. Er wordt gestreefd naar het reserveren van een strook van 45 meter breed. Dit proces wordt door de verschillende betrokken beleidsdomeinen in het ENA getrokken, en er zal ten behoeve van dit proces een samenwerkingsovereenkomst opgemaakt worden tussen de betrokken Vlaamse partners en de Haven van Antwerpen.

De Vlaamse Regering keurde de startnota op 18 december 2020 goed. Hierover werd publieke inspraak georganiseerd die liep van 2 maart tot en met 30 april 2021. Er werden toen ook publieke participatiemomenten (webinars) georganiseerd. In totaal werden zo'n 4.300 inspraakreacties ingediend en verwerkt. Deze reacties als ook conclusies van het overleg met verschillende stakeholders hebben geleid tot een voorstel voor bijsturing van het proces, zowel inhoudelijk als naar aanpak. Een voorstel van besluitvorming zal afzonderlijk aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd.

Monitoring bestemd aanbod (watergebonden) bedrijventerreinen langs het ENA

Naar aanleiding van het niet weerhouden van de zoekzone Zolder-Lummen Zuid als bedrijventerrein, en om in de toekomst een beter beeld te hebben op het beschikbaar aanbod binnen het ENA werd door het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) een monitoringstool uitgewerkt. Deze tool is rechtsreeks gekoppeld aan het GIS-bedrijventerreinen waarvoor VLAIO authentieke bron is. De resultaten kunnen geraadpleegd worden via een dashboard waar de leden van het DB ENA toegang tot hebben. Hierbij kan er voor gekozen worden om de statistieken van het ENA als geheel te raadplegen, of in te zoomen op een specifiek terrein. Het dashboard wordt periodiek geactualiseerd

waarbij de wijzigingen in het achterliggende GIS-systeem door vertaald worden in de tool.

Voor elk terrein kan nagegaan worden hoeveel grote (van diverse oppervlaktes) en kleine kavels er momenteel te huur of te koop of voor concessie aangeboden worden. Interessant is dat dit ook kan nagegaan worden voor het potentieel beschikbaar aanbod. Dat zijn alle percelen die nog onbebouwd zijn maar niet worden aangeboden, bijvoorbeeld omdat er eerst nog infrastructuur moet worden aangelegd om ze te ontsluiten of omdat er knelpunten zijn om ze te kunnen (her)ontwikkelen of vermarkten.

Hoewel de tool een genuanceerd beeld geeft per terrein dienen er enkele kanttekeningen gemaakt te worden bij de gegevens. Om tot een nog genuanceerder beeld te komen zouden gegevens door de effectieve beheerders van individuele gronden up to date gehouden dienen te worden. Iets waar werk gemaakt wordt in het kader van het decentraal medebeheer. De tool geeft zodoende een goed beeld van het huidige globale ruimtegebruik binnen het ENA en kan gebruikt worden om de nood aan bijkomende acties (planningsinitiatieven) binnen het ENA-programma te initiëren of om het ENA-gebiedsprogramma als dusdanig te actualiseren. In de eerste helft van 2021 werden alle elementen GIS-matig scherp gesteld tussen VLAIO en het departement Omgeving. Door dezelfde contour en naamgeving te gebruiken kunnen statistieken van departement Omgeving en de Vlaamse Waterweg nv in de toekomst gecombineerd worden met die uit het GIS van VLAIO.

3. VERDER TRAJECT

De verschillende acties worden permanent door het Dagelijks Bestuur van het Economisch Netwerk Albertkanaal (ENA) opgevolgd en zij zullen voor elk van de hogergenoemde acties de nodige stappen ondernemen richting de versterking van het ENA. De frequentie van opvolging is reeds hoger en wordt aangehouden. Zoals eerder voorzien zal er regelmatig een rapportering worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De volgende (vierde) rapportering wordt verwacht begin 2023.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,
Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

De Vlaamse minister van economie, innovatie, werk, sociale economie en landbouw

Jo BROUNS